

Podeljena najvišja priznanja

Prav na dan osvoboditve našega mesta je bil v veliki sejni dvorani Magistrata slavnostni zbor mesta Ljubljane, na katerem so posameznikom in organizacijam izročili najvišja letošnja priznanja mesta Ljubljane. 14. aprila je Skupščina mesta Ljubljane sprejela sklep o podelitvi zlatih plaket ilegalca, ki so jih letos prejele tri družine, štirje posamezniki in ena delovna organizacija. Med posamezniki je zlato plaketo ilegalca prejel tudi naš občan Cveto Novak, dotodanji podpredsednik RO ZZB NOV Slovenije, in delovna organizacija Avtomontaže.

CVETO NOVAK

Leta 1938 je začel sodelovati v naprednem gibanju in hkrati so ga sprejeli v skojevsko organizacijo v Tacnu. Leta 1940 so mu naložili vzdrževanje zvez s tovariši v Ljubljani; prinašal jim je gradivo iz ilegalne partijske tiskarne v Tacnu. Sodeloval je pri vseh akcijah v Ljubljani, ki jih je vodila partija v letih od 1938 do 1941. Leta 1941, ko je v Tacnu kot ilegalce živel Franc Leskošek Luka, je pred kapitulacijo stare Jugoslavije in po njej vzdrževal zvezo med njim in partijsko organizacijo v Ljubljani.

V komunistično partijo je bil sprejet avgusta 1940. Tako po okupaciji Jugoslavije je organiziral in skrbel za zbiranje orožja in vojaške opreme. Zaradi svoje aktivnosti se je moral v drugi polovici leta 1941 umakniti v ilegalno. Odšel je na Jesenice, vendar se je kmalu vrnil v Tacen in sodeloval pri vseh odločitvah o organiziranju oborožene vstaje na območju Tacna in Rašice. Novembra 1942 ga je okrožni komite Komunistične partije Slovenije Škofja Loka poslal na ilegalno politično delo na terenu, v rajon Smlednik. Leta 1943 so ga poslali v rajon Komenda, kjer je bil namestnik rajonskega sekretarja in načelnik varnostnoobveščevalne službe. Oktobra leta 1944 je odšel na zahodno Primorsko in postal namestnik načelnika organizacije za zaščito naroda; nato je odšel v drugo brigado VDV (vojske državne varno-

Cveto Novak (na skrajni desni) prejema zlato plaketo ilegalca.

sti) kot načelnik obveščevalne službe brigade in tam ostal do konca vojne.

Po osvoboditvi je opravljal odgovorne naloge in dolžnosti v različnih enotah Korpusa narodne obrambe Jugoslavije. Po končani vojaški akademiji je kot oficir JLA deloval na odgovornih položajih v JLA in na predstavništvu SFRJ na Dunaju. Leta 1975 je bil upokojen kot polkovnik.

DO AVTOMONTAŽE

Delavci Avtomontaže so za svoj ustanovni dan določili 18. december 1936, ker je bila takrat v teda-

nji Avtomontaži ustanovljena prva partijska organizacija. Vanjo sta se včlanili kar dve tretjini takrat zaposlenih delavcev. Politično so bili vsi delavci aktivni, saj so bili tudi člani tedanjih Ursovih sindikatov, in sicer lesarske zveze. Tako sindikalno organizirani delavci Avtomontaže so uspešno nastopali v boju za delavske pravice: pridobili so si pravico do plačnega letnega dopusta in dodatka za nadurno delo.

Celotno politično in revolucionarno delovanje v letih 1936 do 1941 pa dokazuje, da so bili delavci Avtomontaže dobro pripravljeni za aktivno sodelovanje v Osvobodilni fronti in oboroženem boju proti okupatorju. Tedanja policijska uprava v Ljubljani je imenovala Avtomontažo »šišenska rdeča trdnjava«.

Delovanje odbora OF v Avtomontaži se je kazalo v zbiranju denarnih prispevkov in vojnega materiala, v skrbi za tovariše v taboriščih in zaporih in za njihove družine, v sabotažah na okupatorjevih vozilih. Delavci Avtomontaže so tudi med prvimi ustanovili sindikalno podružnico kovinarjev enotnih sindikatov Slovenije. Z udarniškim delom so poskrbeli za boljše delovne razmere, saj so se iz barak preselili v sobodne proizvodne prostore.

Jože Čurin

beogradska banka
temeljna banka ljubljana

AGENCIJA ŠIŠKA,
Celovška cesta 264
VAŠ BANČNI SERVIS

PREJELI SMO

plan 1981—1985

Kako smo izpolnjevali

Več ali manj uspešno smo izpolnjevali naloge, ki smo jih prevzeli v obdobju 1981—1985. Zgradili smo več kot tri tisoč stanovanj, pričeli graditi nova stanovanja, pozidali smo ogromno hektarjev kmetijskih zemljišč, zgradili smo kilometre dodatnih cest, dogradili nove vodovodne vire, napeljali nove kanalizacije, povečali možnosti toplotnega ogrevanja in ogrevanja s plinom, da ne govorimo o oskrbi z električno energijo, PTT uslugami in še vsem, kar spada h gradnjam zraven. Zgradili smo, uredili smo, ponosni smo na to! Vendar...

Ko prebiramo poročila o graditvi, prenovi, visokih cenah stanovanj, potrebah po novih stanovanjih, predvsem družbenih, ko si danes stanovanje mlada družina težko kupi in zato gradimo stanovanja z najmanjšo poprečno kvadrato v Jugoslaviji, se ob tem vprašamo: smo na tem področju res naredili vse? Nam ob taki gospodarski situaciji res ne bi bilo treba zardevati?

Ko takole razmišljamo o izpolnjevanju nalog preteklega obdobja, pa nam je toplo pri srcu, ko pomislimo, da je najmanj 200 družin na leto zamenjalo stara, neprimerna stanovanja s sicer starejšimi, a skoraj novimi družbenimi stanovanji, ki so jih zapustili tisti, ki so se preselili v svoje hiše, svoja ali družbena večja stanovanja, ravnokar zgrajena. Toplo ti je pri srcu, ko ta zadana naloga lepo napreduje v veselje vseh nas, ko pomislimo, kako so uporabniki družbenih stanovanj pošteti, visoko politično zavredni, uvidni do mladih družin in brezdomčev in tistih, ki si zaradi visokih cen svojega stanovanja ne bodo mogli kupiti. Preko hišne samouprave in stanovanjskega podjetja Ljubljana takoj odpovedo

svoje družbeno stanovanje, da ga bo čimprej dobil tisti, ki je na vrsti zanj! Lepo razmišljanje, naši družbeni ureditvi primerno, a na žalost zelo malokrat resnično!

Ko se takole pogovarjaš z znanci iz naših krajevnih skupnosti, pa zveš za študente, ki so že v srednji šoli dobili veliko stanovanje, da mu ne bo treba plačevati sobe, ko bo študiral, zveš za obrtnika v družbenem stanovanju, ki ima štiri avtomobile, katerih vrednost presega vrednost dveh novih stanovanj, in zopet drugega, ki ima svojo hišo in celo dve družbeni stanovanji, in zopet, da ima vilo in družbeno stanovanje, ki ga oddaja drugim ali pa ga celo pusti praznega za svojega še nedoletnega otroka. In mlada družina, ki si je sezidala hišo malo izven Ljubljane, pa ima raje družbeno stanovanje skoraj v centru, ker je bolj udobno, kot tisto zunaj mesta. Zveš tudi o vseh tistih otrocih in nečakah, ki so kar naenkrat prijazni do ostarelih mater in tet, jih z ljubeznijo pošljejo celo v domove, samo zato, da jim čuvajo stanovanja in kasneje lepo prepišejo nase.

Še in še bi lahko naštevali, kako je ta naša družba humana in uvidna, ko bo v veliko primerih počakala celo, da odrastejo vnuki in pridobijo stanovanja babic in dedkov ali staršev, ki si zgradijo svoje hiše. In ti uporabniki družbenih stanovanj pridno mečejo lastna sredstva v prenovne družbenih stanovanj in dobivajo celo pohvale za skrb nad družbenim premoženjem, nihče pa noče pomisliti in spregledati, da so ta stanovanja že dedna last in da se jim taka investicija na vsak način splača! Lahko pomislite, koliko mladih družin bi tako investiralo, pa zaradi dedne lastnine družbenih stanovanj ne more! Do milijarde

za novo stanovanje pa tudi ne. Zato se pridno stiska v stanovanju staršev ali pa plačuje bajno najemnino!

Mi pa humano podpiramo izvenzakonske skupnosti (bolj kot zakonske!) posebno pri starejših, od katerih ima vsak »zakonec« svoje družbeno stanovanje in stanuje enkrat tu in enkrat tam.

In potem pomisliš še na drugo plat medalje, pa se ti zazdi, da je res bolje tako.

Ob uveljavljanju zakona bi zgradili vsaj 1000 stanovanj manj v enem planskem obdobju, ker bi uporabili spraznjena obstoječa! Kmetijska skupnost bi se morala potruditi in posejati več »prepeceni« hrane na večjih površinah, komunalne organizacije bi ob manj dela imele še večje izgube in višje cene, cestarji ne bi imeli kje porabiti denarja za novogradnje in tako naprej. Ohranili bi gozdove, kar pa je brez pomena, ker nam jih itak jemlje kisli dež in je pač vseeno, če jih zaradi gradenj podiramo. Na umazan zrak smo se že navadili, na spalna naselja pa tudi. Torej gradimo stanovanja po imaginarnih planih naprej! Tako bodo lastniki hiš in vikendov še naprej lahko stanovali v družbenih stanovanjih, še naprej kupovali drage avtomobile, še naprej lepo živeli od dohodka za oddana stanovanja!

Ko na vse to pomisliš, prideš resno do zaključka, da ta naša skupnost že ve, kaj dela, tudi na tem področju!

In vendar se kot član te skupnosti s tem ne strinjam! Iz preprostega razloga, ker je združen denar stanovanjskega fonda, vržen v stanovanjske špekulacije, tudi moj!

M. S.